

חיבת להיות עוזרות למרות המלמות 40 ילד בכיתה. כל עניין המורה המסייעת מיותר לחלוטין, ואם אינו מיותר, הרי שאינו מופעל נכון. וישנו עוד דבר שאני חייבת לדבר עליו. ועדת עציני הוסיפה למורים שעתים שהייה, דבר שאמור היה להיות שיעון, הופך לבובו מביש. למורה בארץ אין שולחן-עבודה, אין לה איפה לעבוד. יוצא, ששעתים ההשייה הופכים לעונש. המורה סתם נמצאת בבית-הספר. אילו היו מתכננים את השעות האלה נכון, אפשר היה לנצל אותן כמו שצריך. זה יכול היה להיות פרודוקטיבי. ככה הן סתם שעתים שמקבלים עבודה עוד כסף, ולחנם. לדעתי, צריך לחסל את שעות ה' שהייה ולהעביד אותן לאחר-הצהריים.

אצל הילדים את תוצאות הבחירות. החינוך לפוליטיקה בא מהבית. אפשר לשמוע את הבתים מגרונות הילדים. את "הבגין בגין" או את "רק לא ליכור".

ילד קטן בכיתה שלי אמר לי, בשנה שעברה, לפני הבחירות: "גילי, את לא רואה נכון את הדברים, את טועה. רק הליכוד יכול להציל את עם ישראל. אי אפשר להאמין לערבים".

ילדות במעילי פרווה

את ההישג החינוכי שלי ראיתי ביום-העצמאות, כאשר אורח ערבי הדליק את המשואה ואותו ילד שאמר לי בגין בגין ואי אפשר לסמוך על

שחטיבת-הביניים היא פשע לילד, ועוד יותר פשע שלא שאלו אף פעם את המורים לדעתם. לדעתי, חטיבת-הביניים גורמת לילדים נזקים לשנים. לוקחים ילדים בני 12, שזקוקים עדיין למורה-האמא והופכים אותם לבוגרים. ילד לא בנוי כך שבגיל 12 הוא החל למקום חדש. להיפך, רק עכשיו התחיל להשתרש בבית-הספר, הוא זקוק לעוד שנים, ושוב הוא עובר למקום חדש. הילדים זקוקים, ממש זקוקים.

מה הועילה החטיבה? היא מבגרת את הילדים טרם זמן, הורסת אותם. הם רואים את המבנה פעם פעמיים בשבוע, ויש להם מיליון מורים מיקצועיים. אני לא מרבת על הנזק שנגרם לבית-הספר היסודי. בית-הספר

לכיתה-הספר שעל גבול נווה-אביבים, וזו בעיה, כי בנווה-אביבים כל הזמן זורם כסף. הבן שלי מאור אומלל בתחרות עם נווה-אביבים. אי אפשר להתחרות עם הילדים שם. כשהסכנו כסף ולקחנו איתנו את הילדים לחופשה בחו"ל, היינו בטוחים שזו מתנה לא נורמלית. הבן שלי עידו, שלומד כחטיבת-הביניים, צחק לי בפנים — תראי לי ילד אחר בכיתה שלי שלא נסע, הוא אמר לי. בשנה שעברה קראתי להורים ואמרתי להם: כל הילדים שלכם היו בלונדון, אבל בגלל הם היו והחלטתי לקחת את הילדים לטיול בגליל וללון איתם באכסניית-נוער. זו הדרך שלי להילחם ברקנטיות.

יש לי חברה שמלמדת בבית-הספר

מה הפתרון? אני רואה את הפתרון בשערי חברה, בהקראת קיט עי עיתונים. אני רוצה לארגן לקט של ציטוטים של כהנא ולערוך על זה שיחה עם הילדים. רק כך אפשר לבער את הנגע. אני לא בטוחה שיתאפשר לי.

אחשוורוש או אריק שרון

בפורים אירגנו הילדים שלי יו"ר מן-השבוע היתולי, כולל עימות בין אריק שרון ויצחק שמיר, כולל מה יקרה היום בעוד חמש שנים. כך, למשל, יכולת לשמוע את הצויות אומרים: "היום בעוד חמש שנים, פותחים בפעם המאה את קיברה של תרזה אנגליבץ, או מחיר המסטיק

"אנחנו מלמדים את"

חמישה דולר. מה את חושבת היתה התגובה? המנהלת הפסיקה אותי כאמצע. ושתי אחשוורוש זה יותר חינוכי משרון ושמיר.

למוסיקה בכלל לא מגיעים, אבל זימרה — כמה שזה חשוב. הילדים של היום בכלל לא מכירים את שירי רחל, שירים שגדלנו עליהם. החלטתי לערוך שיעור חברה, אמרתי לילדים שכל אחד יביא שיר שהוא אוהב. הביאו בעיקר מייקל ג'קסון. שמענו, היה יופי. אני הבאתי את שירה של רחל לך ועליך. לימרתי אותם לשיר וזה הפך להימנון של הכיתה. זו הדרך שלי להקנות להם ערכים.

על הבנת הנקרא את שואלת אותי? כשהתפרסם הסקר, כל המדינה עמדה על הגלילים, אני בכלל לא הופתעתי. אם יעשו אותו סקר לגבי חשבון, התוצאה תהיה אותו דבר. חייבים להוציא מתוכנית-הלימודים את סיפורה של תמר עץ הדר, וזה ספר הרסני עם שיטה הרסנית, שהורסת את החשיבה של הילדים וגורמת להם לאבד את הצפון ולחשוב שקשה להם ולהתייאש. הרי אפשר ללמד אותו הדבר בשיטה

למרות שאני בטוחה שהמורות יעשו עליי בגלל הרעיון הזה. צריך לרכז את השעות האלה פעם בשבוע. רוב ההורים ממילא לא יכולים להיפגש עם המורה בבוקר. אם ידעו שלמורה יש שעות אחר-הצהריים יבוא אליה. גם המורות טיפוליות וכו מהפקר וקיבלו שעות שהייה, כזמן שכל המישרה שלהן היא שהייה. לדעתי, צריך להחזיר לבית-הספר את הסמינרסטים ולהצמיד לכל כיתה שני סמינרסטים ומורה טיפולית, שיעזרו למחנכת. כל זה הרי לא עולה כסף.

נוסף לכך, אני מאוד לא מרוצה מתוכנית-הלימודים. למישהו חשוב שילדים ילמדו תורה שבעל-פה? בזמנו הייתי גונבת את השעה הזו. הופכת אותה לשעת תנ"ך. כעת הביאו מורה מיקצועית. והילדים שלי צריכים ללמוד מה אמר רבי זה ומה אמר הרבי ההוא. באמת חשוב מאוד! והילדים שונאים את זה. הם לא מבינים אף מילה ממה שמלמדים אותם.

למה מלמדים תורה שבעל-פה? מפני שהמפקחים תלושים מהמציאות ומכריחים ללמד את הספרים. שהם

הילדים לבלק ולדייקי!"

הרבה יותר פשוטה. המורים בעצמם לא מבינים את השיטה ועוברים קורסים, כדי לדעת מה היא רוצה. ובכלל, מלמדים אותם בכיתה א'ל"ף, שבבית-הכנסת התפללו ברטט ובקדושה. מה הילד יודע מה זה ברטט ובקדושה, הרי זה בלף ללמד אותם מליצות. והמורים נותנים לה יד, כל ילד לומד לבלף, כל ילד לומד לזייף ולהשמיע באוזני המורה את מה שהיא רוצה לשמוע בלי להבין בכלל מה הוא אומר.

עכשיו אומרים לי שיש סכנה שיכניסו לנו שיעורי-דת. שינסו! אני מהמורים יעזבו את בית-הספר. אני חוששת כי יתכן שבאופן רישמי לא ילמדו לימודי-דת, אבל מה ההבדל? בעצם, כל הזמן אנחנו מלמדים אותם על החגים. בהתחלת השנה, חורש ימים אנחנו עוסקים בחגים ובמינהגי החג. כך כמנסים את הדת מהרלת האחורית. שנת הלימודים מתחילה, ואני מתחילה אותה בלב כבד. צימצומים, עומס ילדים בכיתה, פחות שעות לימוד, שכל הזמן באוויר בעיות קיומה של המדינה, שאנחנו כמורים חייבים להתייחס אליהן. הכל מסכיב מתמוטט. ואנחנו צריכים להמשיך ולהקנות לילדים ערכים וחינוך. ואחר-כך מתפלאים שאנחנו זקוקים לפסקי-הזמן של החופש הגדול.

שרית ישי

נהרס. הוא זקוק לכיתות ו', ח', הם כוח-עזר עצום. בית-הספר זקוק לבוגרים. הבוגרים של בית-ספר יסודי הם כיתה ו', כאלה צוציקים וככר מוציאים אותם לחיים. אנחנו זקוקים

"כמה מורים מסוגלים להקנות ידעת קרוא וכתוב לילדים בדרך נכונה, כשהילדים מבינים מה הם עושים, ולא רק חוזרים כמו תוכים על הנלמד?" שואלת המורה שאינכפת לה

להתמודד עם מה שזורם מנווה-אביבים. לא בגלל הכסף, בגלל העקרונות. אני לא חושבת שהבן שלי צריך ללכת ביום ראשון עם נעלי אדידס וכיום שני עם נעלי נייק ואני לא חושבת שהבן שלי זקוק למלתחה שבה עשרה טריינינגים. לא מעניין אותי כלי-כך העושר בנווה-אביבים. הדיקנות היא שמטרידה אותי. הדיקנות של הבית משפיעה על הילד. ואין יכול מורה להתמודד? יש עוד נושא שגורם לי לטירדה רבה — חטיבת-הביניים. אני חושבת

ארזים בנווה-אביבים, והיא סיפורה לי שכחורף היא נתקפת נושה, כשהיא רואה את מעילי-הפרווה של הילדות. לה לעולם לא יהיה מעיל פרווה. לי עצמי, כאם, מאוד קשה

ערבים, העידו הקטן הזה שהיה מתוכנן איתי בלי סוף, ניגש אלי ואמר לי: "את צודקת גילי, אפשר לחיות איתם." אז איך אפשר היום לנתק פוליטיקה מהחיים? קיימת בעיית החינוך לגבי

בעצמם כתבו והם מקבלים עליהם תמלוגים. עד היום מלמדים את מיקראות ישראל של פוסקי אביב. אני עצמי למדתי את זה, ואני כבר לא יודעת איך מספיק שיעורי ספרות בבית-הספר, קיצצו את שיעורי האנגלית ואת שיעורי הערבית. כל בית-ספר מלמד ערבית כראות עיניו. מי שרוצה מלמד, מי שלא רוצה לא מלמד. ואני לא צריכה לספר כמה חשוב ללמוד ערבית בארץ. הרי הילדים יודקו לשפה הזו.

וכעת מאימים בהשבת פתיחת שנת הלימודים. אני לא יודעת בכלל על מה צריכה להיות שביחה. התנגדתי בזמנו לשביתה בגלל ממלאי-המקום. הרי יש בבית-הספר כלי-כך הרבה משאבים ללקיחת מורים מתוך בית-הספר, הרי בכל בית-ספר יש צוות גנופה. אבל כחרו לשפה הזו.

מזמן שיש שני עסקים בחינוך הילדים. לי עצמי היתה בשנתים האחרונות בעיה אישית קשה מאוד. בחוץ התרחשה מילחמה, אנשים נהרגו, ובכיתה אסרו עלי לרבע על פוליטיקה. הרי בימינו זה לא מה שהיה פעם. אין פוליטיקה לחוד וחיים לחוד. החלטתי לשבור את הטאבו. לקחתי סיכון ודיברתי עם הילדים בשיעורי החברה על המילחמה. לא קראנו לזה פוליטיקה. מבחינה פוליטית אפשר לראות